

Dr. Lakó Anita*:

Amikor a babaváró hitel miatt van szükség békéltetésre

Bő négy éve lépett hatályba a babaváró kölcsönt bevezető jogszabály. Ennek idén áprilisi módosítása szerint a törlesztés szüneteltetésére legkésőbb a gyermek születését követő 180 napig nyújtható be kérelem. Átmeneti szabályként emellett még október 25-ig benyújthatja támogatási kérelmét az az igénylő, akinél a korábban alkalmazott határidő a jogszabályváltozás hatálybalépésekor már letelt, vagy abból 60 napnál kevesebb van hátra. De mikor kell a pénzügyi békéltetőkhoz fordulni a kölcsön kapcsán?

A babaváró kölcsön specialitása, hogy összege maximum 10 millió forint, első gyermek után kamatmentesség jár a teljes futamidőre, a törlesztés szüneteltetését is kérhetjük, illetve a második, harmadik gyermek után elengedik a fennmaradt tartozás egy részét vagy az egészet.

A főszabály továbbra is az, hogy a babaváró támogatással kapcsolatban a fővárosi és megyei kormányhivatalok rendelkeznek hatáskörrel, így jogorvoslatért, illetve méltányosság gyakorlása érdekében ide lehet fordulni. Ugyanakkor az igénybevevők számos esetben kérték az MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) segítségét, különösen, ha véleményük szerint a bank mulasztása, hibája állt fenn és emiatt sérelmet szenvedtek el.

A PBT tapasztalatai alapján még mindig „sláger” a törlesztés szüneteltetésének elmaradása miatt kialakult vita az ügyfelek és a bankok közt. Mivel a szüneteltetési igényt a banknál kell benyújtani, és a feltételek teljesülését is ő állapítja meg, több esetben felmerült problémaként a hitelintézet munkatársának mulasztása (ami miatt az ügyfél hiányosan nyújtotta be a dokumentumot), vagy rossz tájékoztatása (ami miatt a kérelmet nem is adta be az ügyfél). Mire a hiba kiderül, akár hónapok is eltelhetnek.

Az idei évben kirívó esetnek számított, hogy a benyújtott dokumentumok átadásáról-átvételtől szóló iraton bejelölték a nyomtatvány átvételét - s azt a bank ügyintézője is aláírta -, de később az mégsem volt fellelhető a bankfiókban. Így a szüneteltetés el sem indulhatott. Ilyen és ehhez hasonló esetekben a banki vizsgálat rendszerint azt állapítja meg, hogy a szóban elhangzottakat az eltelt időre tekintettel nem tudják rekonstruálni, ezért kizárólag a rendelkezésükre álló információk és dokumentumok alapján vizsgálják ki az esetet. Mivel a vonatkozó irat általában nem áll az ügyfél rendelkezésére, az igényt a bank elutasítja. Érdemes tehát előre résen lenni és bármilyen dokumentum leadása esetén érkeztetett másolatot kérni a bank munkatársától. Így egy későbbi vita esetén az ügyfél bizonyíthatja az igazát.

Az esetek zömében a gond abból adódott, hogy az egyes ügyfélkezdmények (törlesztés szüneteltetése, tőke csökkentése) kizárólag akkor járnak, ha a házaspár a jogszabályban meghatározott időn belül bejelenti a(z újabb) gyermekek megszületését (örökbefogadását). Mire az ezzel kapcsolatos ügyek a PBT elé kerülnek, az erre vonatkozó határidő már eredménytelenül eltelt.

Korábban a határidő legkésőbb a gyermek megszületésétől számított 60 nap volt. A jogalkotó a rendelkezést úgy módosította, hogy a törlesztés szüneteltetése iránti kérelem immáron a gyermek

születését követő 180 napig nyújtható be. Sőt, a jogszabály – átmeneti szabályként – azt is lehetővé teszi, hogy azon igénylő, akinek esetében a korábban alkalmazott határidő a jogszabályváltozás hatálybalépésekor már letelt, vagy abból kevesebb mint 60 nap van hátra, a támogatás iránti kérelmét a rendelet hatálybalépésének napjától számított 180 napon belül benyújthatja.

Mit jelent ez pontosan? ***Azt, hogy azok az igénybe vevők, akik esetében a babaváró támogatásról szóló rendelet szerinti, még 60 napos határidő 2023. április 28-án már letelt, vagy abból kevesebb, mint 60 nap volt hátra, a törlesztés szüneteltetése, illetve a gyermekvállalási támogatás iránti kérelmüket 2023. október 25-ig még benyújthatják.*** Több, PBT előtt megjelenő ügyben jelentett megoldást a határidő meghosszabbítása, így egy esetlegesen fennálló, de nem bizonyítható banki mulasztás esetén is volt lehetőség a támogatások biztosítására.

A babaváró konstrukció megjelenése óta eltelt időben sajnos a házaspárok egy része (akik akkor még lelkesen, nagy tervekkel vették igénybe a támogatott hitelt), eljutott oda, hogy házasságukat felbontották vagy érvénytelenné nyilvánították. Ennek megtörténtéről a támogatott személyeknek – a jogerős bírósági határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül – értesíteniük kell bankjukat. Ilyenkor a kamattámogatás megszűnik, és ha a házasság alatt gyermek nem született, a megelőző időszakban igénybe vett kamattámogatás összegét egy összegben, 120 napon belül vissza is kell fizetni.

Míg tavaly igen csekély számban fordultak elő ezzel kapcsolatos ügyek a PBT előtt, addig az idei évben jelentősen megnövekedtek. Előfordult olyan eset, mikor az ügyfél a házassága felbontásának tényét, sőt az újabb házastársát és közösen vállalt gyermeküket is bejelentette a hitelintézete felé, azonban az nem tájékoztatta a visszafizetendő összeg mértékéről, a módosult törlesztő részlet összegéről. Az ügyfél kifogásolta azt is, hogy kérése ellenére nem állította be a bank a szüneteltetést, továbbá már két éve nem tett eleget azon igényének sem, hogy a volt feleségét engedje ki, az új feleségét pedig adósként vonja be a szerződésbe. Ezen túlmenően a gyermeke lassan betölti a 6 hónapos kort, de a pénzügyi szolgáltató nem hajlandó szüneteltetni a hitelét.

A békéltetési eljárás során a felek közötti egyeztetés eredményes volt. A bank megállapította a visszafizetendő kamattámogatás összegét, amelyet csökkentett a szüneteltetés iránti első ügyfélkérelem benyújtását követően megfizetett törlesztőrészek összegével. Nyilatkozott arról is, hogy adós a kamattámogatásra ismételten jogosultságot szerzett és megjelölte a jövőbeni fizetési kötelezettségét. Az eljárás során a hitelintézet azt is vállalta, hogy amennyiben a támogatott személyek adóscsere iránti kérelmet nyújtanak be, úgy azt a jogszabályi előírások és a banki követelmények figyelembevételével elbírálja.

Újraházasodás és gyermekvállalás esetén a régi házastárs szerződéses kötelemből való kiengedése és az új házastárs bevonása bonyolult kérdéssé is válhat. Egyrészt a bankok gyakorlata nem egyforma, másrészt fontos tudni, hogy erre vonatkozóan a hitelintézetnek nincs kötelezettsége, még akkor sem, ha a felek a házasság felbontása iránt indult perben akként állapodtak meg, hogy a közösen felvett babaváró hitelt az egyikük egyedül fizeti vissza.

A PBT előtt egy ilyen eset kapcsán az a volt házastárs jelent meg, akinek az egyezség szerint a továbbiakban nem állna fenn tartozása a babaváró kölcsön kapcsán. Csakhogy a bank – valóperes

megállapodás ide vagy oda – nem volt hajlandó eltekinteni az ő adósi minőségétől. A bank arra hivatkozott, hogy kockázati tényezők figyelembevételével hozza meg döntését, objektív szempontok alapján mérlegeli az ügyfél hitelképességét. Ilyen esetben tehát a hitelintézet döntésén múlik, hogy az adóscsere iránti kérelmet érdemben egyáltalán elbírálja-e, amennyiben igen, belső szabályzata alapján folytatja le saját hitelbírálatát.

Az ezekhez hasonló esetekben egyaránt kezdeményezhetik az adósok – a bankkal szembeni előzetes, ám eredménytelen panasz eljárás lefolytatását követően – a PBT eljárását. A cikkben felsorolt esetek bizonyítják, hogy a vitázó felek eredményesen tudtak egyeztetni a PBT előtt, és az eljárás szinte minden esetben pozitív eredménnyel zárult.

* A szerző az MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja

„Szerkesztett formában megjelent 2023. október 13-án az Origo.hu oldalon.”